

कृषी विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजना अंतर्गत  
जिल्हा परिषद स्तरावर लाभार्थ्याची निवड करणेसाठी  
मार्गदर्शक सूचना वितरित करणे बाबत

## महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: पंरास-४११४/प्र.क्र.१३६/ ४-आे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

तारीख: २३ सप्टेंबर, २०१४

### वाचा

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन मुंबई यांचे पत्र क्र. २३०२५/ म.वि.स./पंरास/उ-६,  
दि. ३१ जुलै, २०१४ सोबतचे इतिवृत्त

### प्रस्तावना

पंचायती राज समितीसमोर दि.२५ व २६ जून, २०१४ तसेच २ जुलै, २०१४ रोजी जिल्हा परिषद, गोंदिया संदर्भात झालेल्या विभागीय सचिवांच्या साक्षीदरम्यान पंचायत राज समिती प्रमुख व समिती सदस्य, श्री विक्रम काळे यांनी, प्रत्येक जिल्ह्याच्या भेटीच्या वेळी योजनेअंतर्गत लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्याची यादी अंतिम होत नसल्यामुळे कृषी साहित्य विनावाटप पडून राहत असल्याची बाब निर्दर्शनास आणली आहे. साहित्याचे वाटप वेळेवर होऊन योजनेचा उद्देश सफल होण्याच्या दृष्टिने “प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य” या तत्वावर लाभार्थ्याची यादी अंतिम करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. मा. अपर मुख्य सचिव (कृषी व पणन) यांनी प्रत्येक योजनेअंतर्गत लाभार्थ्याच्या याद्या अंतिम करण्याच्या सूचना देण्यात येत असल्याची बाब समितीच्या निर्दर्शनास आणली. तथापि, समितीने सुचविल्यानुसार विभागप्रमुख म्हणून शासनस्तरावरून लाभार्थ्याच्या याद्या लवकरात लवकर अंतिम करण्याच्या सूचना राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांना देण्यासाठी शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याचे मान्य केले आहे. त्यानुसार सर्व जिल्हा परिषदांना शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

### शासन परिपत्रक

- १) कृषी विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या सर्व योजनांअंतर्गत लाभ देण्यात येणाऱ्या लाभार्थ्याची यादी प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला लवकरात लवकर तयार करावी. तथापि, सदर याद्या अंतिम करताना पुढील गोष्टी विचारात घ्याव्यात.
  - i. लाभार्थीचा मुख्य व्यवसाय हा शेती असावा व त्याच्या स्वतःच्या नावे शेती क्षेत्राचा ७/१२ व ८-आ हे दाखले असावेत.
  - ii. “प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य” या तत्वावर लाभार्थ्याची यादी अंतिम करावी. तथापि, सदर यादी अंतिम करताना फक्त गरजू लाभार्थ्याचाच विचार करण्यात यावा.
  - iii. योजनेअंतर्गत ठरवून दिलेल्या जिल्हानिहाय भौतिक व आर्थिक लक्षाकांच्या मर्यादेतच यादी अंतिम करावी. कोणत्याही परिस्थितीत भौतिक व आर्थिक मर्यादेचे उल्लंघन होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.

- iv. याद्या अंतिम करताना अनुसूचित जाती/नवबौद्ध शेतकरी, अनुसूचित जमाती/ आदिवासी शेतकरी, महिला शेतकरी यांचा प्राथम्याने विचार करण्यात यावा.
- v. याद्या अंतिम केलेल्या लाभार्थ्यांना त्याच आर्थिक वर्षात लाभ देण्यात यावा. कोणत्याही परिस्थितीत, सदर लाभार्थ्यांचे प्रस्ताव प्रलंबित राहणार नाहीत, याची दक्षता घ्यावी. तथापि, विशेष घटक योजना व आदिवासी उपयोजना (क्षेत्रातील/क्षेत्राबाहेरील ) या योजनांतर्गत लाभार्थ्यांना लाभ घ्यावयाचा कालावधी दोन वर्षांचा असल्याने, त्यानुसार सदर योजनांतर्गत कार्यवाही करावी.
- vi. कृषी सहाय्यक, कृषी पर्यवेक्षक, मंडळ कृषी अधिकारी यांना कृषी विभागाच्या योजनांचा गावपातळीवर ग्रामसभाद्वारे प्रचार व प्रसार करण्यासाठी सूचना घ्याव्यात, जेणेकरून योजनांची माहिती सर्व शेतकऱ्यांपर्यंत पोहचण्यास मदत होईल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१४०९२३११३४३००८०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. सुधीर कुमार गोयल)

अपर मुख्य सचिव (कृषी व पणन), महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. अध्यक्ष, पंचायत राज समिती, विधानमंडळ भवन
- २. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ३. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण ), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ४. संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण ), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ५. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ७. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ८. कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ९. उप सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, बांधकाम भवन, मुंबई
- १०. उपसचिव/अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
- ११. मा. राज्यमंत्री (कृषी) यांचे खाजगी सचिव
- १२. मा. मंत्री (कृषी) यांचे खाजगी सचिव
- १३. निवड नस्ती (४-अे, कृषी व पदुम विभाग )